

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

РЕЗЮМЕ НА ТРУДОВЕТЕ
на кандидата доц. д-р Иван Младенов Соколов
ВСУ „Черноризец Храбър“

с които участва в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8. Икономика, обявен в ДВ, бр. 66 от 06.08.2024 г. за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър“ – Филиал „Смолян“

МОНОГРАФИИ

1. Соколов, Иван. (2024). Икономическа и финансова дипломация. Монография. Електронна книга. Пловдив: Интел дизайн. ISBN 978-619-7178-45-6 COBISS.BG-ID: 67554568

В монографията „Икономическа и финансова дипломация“ създадохме академичен текст в който описахме, анализирахме и интерпретирахме сложните теоретични и практически проблеми свързани с икономическата и финансовата дипломация.

В глава първа проучихме тематиката за икономическата дипломация. В тази връзка се спряхме върху въпросите за същността и основните характеристики на икономическата дипломация, методологичните аспекти на икономическата дипломация и икономическата дипломация в световен мащаб. Установихме, че икономическата дипломация е бурно развиваща се научна дисциплина, чиито методологични аспекти не са все още прецизно разработени. Констатирахме, че най-развитите държави в света имат силно развита икономическа дипломация в чието развитие влагат големи ресурси.

В глава втора анализирахме сферата на финансовата дипломация. В конкретния случай проучихме три основни проблема: финансова дипломация: същност и характеристики, основни подходи използвани при управлението на риска във финансовата дипломация и основни бъдещи икономически тенденции, които могат да окажат влияние върху финансовата дипломация в глобално измерение. Натъкнахме се на обстоятелството, че като теоретична дисциплина финансовата дипломация не е особено добре развита. След като изследвахме риска в контекста на финансовата дипломация можем да заключим, че той е неотстраним в тази сфера. Направихме прогноза за някои основни бъдещи икономически тенденции, които могат да окажат влияние върху финансовата дипломация в глобално измерение.

В глава трета интерпретирахме въпроса за икономическата и финансовата дипломация на България. Разгледахме следните четири проблема: характеристики на икономическата дипломация на България, специфики на икономическата дипломация на

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

България, външноикономически връзки на Република България със САЩ и Китай и техните релации с икономическата дипломация, присъединяване на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Стигнахме до извода, че в сферата на икономическата и финансовата дипломация България има както постижения, а така също е изправена пред сериозни предизвикателства. Изказваме мнение, че сферата на икономическата и финансовата дипломация занапред ще претърпят в България постъпателно развитие. Всичко това се предопределя от обективни и субективни обстоятелства.

Авторът се надява и за в бъдеще да може да се занимава с проблематиката за икономическата и финансовата дипломация, тъй като е убеден, че това е много перспективна научна и практическа сфера. Икономическата и финансовата дипломация, също така, са от голямо значение за българската държава и тя трябва да създаде необходимите условия за тяхното развитие, тъй като ползите ще бъдат много големи.

2. Соколов, Иван, Цанов, Иван. (2020). Финансови решения. Монография. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“.
ISBN 978-619-202-608-0 COBISS.BG-ID: 45067272

Научната монография „Финансови решения“ написана от Иван Соколов и Иван Цанов поставя акцент върху методологичните и концептуални проблеми на изследваната проблематика. Произведението обхваща шест тематични кръга: Решения; Специфика на финансовите решения; Капитал и финансови решения; Бизнес практика и финансови решения; Икономическа дипломация и финансови решения; Бъдеще на финансовите решения. Произведението е предназначено за изследователи, преподаватели във висши учебни заведения, докторанти, студенти, мениджъри, финансисти, икономисти, администратори и служители в търговски дружества. Трудът може да бъде от полза и за всеки, който се интересува от важния теоретичен и практически въпрос за финансовите решения.

В монографията направихме опит да опишем, анализираме и интерпретираме част от най-значимите проблеми на финансовите решения от научна гледна точка, съобразно нашите разбирания. Тъй като тематиката е както обширна, а така също и интердисциплинарна, освен сърцевината на финансовите решения обхванахме и някои техни гранични и пресечни области. Постарахме се да представим представителни разбирания на изследователи от целия свят, както и да обосновем собствените си аргументи и тези. Напълно съзнателно интерпретирахме проблема за финансовите решения в широки рамки, а не се ограничихме с неговото тясно и изцяло специализирано описание, към което имат интерес само крайно ограничен кръг от експерти. Сблъскахме се с един много труден, обемен и многопластов изследователски домейн и доста се потрудохме за да може тази книга да види бял свят, тъй като от такива като нея, които третират проблематиката на финансовите решения, по наше мнение, има нужда. Надяваме

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

се нашето произведение да е изпълнило очакванията на читателите, чието мнение в крайна сметка е решаващо.

В монографията се правят следните изводи.

Първо, финансовите решения са много сложен и многопластов за изучаване научен проблем, чието систематично и детайлизирано изучаване стои все още на изследователския хоризонт; Второ, финансовите решения се намират в самия фундамент на финансовото управление, като са изключително важен фактор за неговата ефективност, рентабилност и доходност; Трето, в обсега на финансовите решения ясно се откроява теоретичната и практическата проблематика, като между тях по принцип не стои непроходима стена. Забелязват се симптоми, че теорията и практиката на финансовите решения започват да се раздалечат; Четвърто, проблематиката на финансовите решения е толкова комплицирана и разносъставна, че за нейното постъпателно развитие са необходими обединените усилия на изследователи принадлежащи към различни научни дисциплини – икономика, финанси, стопанско управление, математика, политология, право, философия, социология, психология и др.; Пето, научните изследвания на финансовите решения в България не се отличават с особена широта и систематичност. Убедени сме, че за в бъдеще това трябва да се промени, понеже тази сфера освен чисто научни има и съвсем практически измерения за подпомагане на стопанското развитие.

3. Соколов, Иван. (2019). Събитийен мениджмънт. Монография. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“.
ISBN 978-619-202-496-3 COBISS.BG-ID: 1293604580

В научната монография направихме опит да опишем, анализираме и интерпретираме някои от най-важните теоретични и практически аспекти на събитийния мениджмънт.

В глава първа „Теория на събитийния мениджмънт“ се спряхме върху някои от най-важните теоретични аспекти на сложния и разнороден феномен на управлението на събития. Установихме, че събитийният мениджмънт е относително млада научна дисциплина, която вече е изградила обширна научна теория. Тази теория все още не се характеризира с еднородност, хомогенност и общо приети положения, като в нея се откриват все още доста бели полета. Констатирахме, че събитийният мениджмънт може да бъде отнесен към групата (вида) на специалния (частния) мениджмънт, макар в него да се наблюдават и някои черти на общия (универсалния) мениджмънт.

В глава втора „Елементи на събитийния мениджмънт“ разгледахме някои от важните аспекти на изучаваното от нас явление – планиране на събития, маркетинг на събития, управление на риска при реализация на събития и спонсориране на събития. Стигнахме до извода, че събитийният мениджмънт е съставен от най-разнообразни елементи, което се посочва от изследователите, които правят публикации във визираното проблемно научно поле. Натъкнахме се на обстоятелството, че броят и естеството на

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

елементите на събитийния мениджмънт, които влизат в теоретичните концепции и модели на отделните автори, се различават чувствително.

В глава трета „Практика на събитийния мениджмънт“ изследвахме практическите измерения на управлението на събития. Стигнахме до заключението, че практиката на събитийния мениджмънт е твърде пространна област в която се откриват и наслагват най-разнообразни феномени, явления и процеси. Някои от тях са добре използвани и прилагани, други задоволително, а трети очакват тепърва своето практическо развитие.

Таим надежда, че след като е била прочетена, монографията да е била от полза за теоретичите и практиците на събитийния мениджмънт. Знаем, че творбата ни е далеч от съвършенството, но се надяваме грешките и неточностите в нея да са ограничен брой и не чак толкова много. С благодарност ще бъдат възприети всички добронамерени забележки и предложения за подобряване качеството на произведението при неговите бъдещи планирани издания

4. Соколов, Иван. (2019). Публично-частното партньорство в теоретичен и практически контекст. Монография. Пловдив: ИК Хермес. ISBN 978-954-26-1946-8 COBISS.BG-ID: 40166152

През последните години интересът към публично-частното партньорство (ПЧП) непрекъснато расте. Това се дължи на фактори с обективна и със субективна природа. Този неподправен интерес обхваща също така изследователите, както и представителите на академичната сфера. В резултат на всичко това се появиха многобройни изследвания посветени на сложния феномен за публично-частното партньорство, като литературата по проблематиката започна да се увеличава с невиджани темпове. На практика не съществува дори един аспект от публично-частното партньорство, който да не е станал обект на описание, анализ и интерпретация. Сложността за отделния изследовател във визираното многообразие се състои най-вече в това да намери собствения си предмет на изследване, без да пренебрегва усилията и постиженията на големия брой други изследователи. В тази връзка основната цел на нашето произведение е не да направи просторно и детайлизирано изследване на публично-частното партньорство, а да представи за научна дискуссия вижданията на автора по разглежданата проблематика в един по-тесен ракурс.

В глава първа разгледахме теоретичните основи на публично-частното партньорство. Установихме, че съществуват многобройни нерешени проблеми относно проблемното поле, класификацията и моделите на публично-частното партньорство, но същевременно има и значими научни постижения при изучаването на тези конкретни въпроси.

След това в глава втора изследвахме публично-частното партньорство в исторически аспект. Спряхме се върху миналото, настоящето и бъдещето на публично-

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

частното партньорство, като открихме някои от най-съществените елементи на историческото му развитие.

Проучихме в глава трета и въпроса за публично-частното партньорство в неговото географско измерение. В тази връзка разгледахме проявленията на ПЧП в САЩ, Китай, Русия, Европейския съюз и България. Констатирахме, че в планетарно измерение публично-частното партньорство притежава както общи черти и характеристики, така и определени специфики, които понякога са много силно изразени.

Изследвахме в глава четвърта основните проблеми и възможности на общините при управлението и финансирането на публично-частните партньорства. Конкретно се насочихме към европейския опит и българските практики при управлението и финансирането на публично-частните партньорства на местно равнище. Посочихме съществуващите потенциали и предложихме насоки за развитие на публично-частните партньорства на същото това равнище.

Накрая в глава пета описахме, представихме и апробирахме процесно ориентиран референтен модел за управление и финансиране на общински проекти за публично-частно партньорство. Надяваме се представеният от нас модел да може да намери своето приложение в практиката.

Авторът съзнава, че написаното произведение е далеч от съвършенството, като се надява допуснатите неточности и пропуски в него да не са чак толкова много. Той ще възприеме с благодарност всички добронамерени забележки за подобряване на труда, тъй като възнамерява да работи в това проблемно поле и занапред.

СТАТИИ И ДОКЛАДИ

1. Соколов, Иван, Цанов, Иван. (2023). *Economic diplomacy in the era on artificial intelligence and the new security environment.* – В: сп. „Информатика и иновативни технологии“, бр. 4/2023, с. 21-32. Пловдив: Институт по информатика и иновативни технологии.
ISSN 2683-0930 (online)

Икономическата дипломация, въпреки силно влошената среда за сигурност към настоящия момент, остава важен инструмент за разрешаването на конфликти, поддържането на икономическата устойчивост и увеличаването на съвкупното богатство. Вместо да стане излишна, икономическата дипломация може да бъде използвана за намиране на решения и диалог, които могат да помогнат за премахването на конфликтите, възстановяването на икономиките и развитието на търговските отношения.

Примерите за ролята на икономическата дипломация в рутинни и конфликтни ситуации включват преговори за сключване на търговски споразумения, предоставяне на икономическа помощ и стимули за стабилизация и подпомагане на икономиката на засегнатите страни. Тя може също така да бъде използвана за насърчаване на доверието и диалога между страните, които са в конфликт. И така, вместо да се превръща в ненужен

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

механизъм, икономическата дипломация се модифицира в ключов инструмент за управление на политически и икономически конфликти и поддържане на икономическата стабилност дори в условия на напрежения и кризи, както на локално, национално и регионално, а така също и на глобално ниво.

**2. Соколов, Иван. (2021). Основни приоритети на икономическата дипломация на Чешката република. – В: Българско електронно научно списание „Стопанско управление“, 2021, бр. 3, стр. 42-50.
ISSN 2738-7339 НАЦИД ID №4089.**

В статията са описани и анализирани основните приоритети на икономическата дипломация на Чешката република и се формулират следите шест основни изводи: Първо, икономическата дипломация на Чехия съществува (налична е), работи активно, като тя е постигнала забележителни успехи; Второ, главно поради причини на мащаба (Чехия не е голяма страна) икономическата дипломация на тази страна съсредоточава своите усилия и ресурси само върху определени приоритети; Трето, приоритетите на икономическата дипломация на Чешката република са адекватно подбрани, като те съответстват на нейния икономически профил, а така също са в унисон със степента на развитост на чешкото стопанство; Четвърто, пандемията свързана с COVID-19 е оказала много съществено влияние върху развитието на чешката икономическа дипломация и нейните приоритети; Пето, наблюдават се както прилики, а така също и разлики между икономическата дипломация на Чешката република и Република България; Шесто, изследването показва, че се откриват някои слабо изучени зони на чешката икономическа дипломация, които трябва да станат обект на бъдещи научни изследвания.

**3. Соколов, Иван. (2021). Силата на икономическата дипломация. – В: Българско електронно научно списание „Стопанско управление“, 2021, бр. 2, стр. 33-44.
ISSN 2738-7339 НАЦИД ID №4089.**

В публикацията накратко описахме и интерпретирахме някои от проблемите на икономическата дипломация и възможностите за нейното развитие. Установихме, че няма единно научно мнение за същността на икономическата дипломация, което предвид нейното стремително разгръщане не е учудващо. Осветлихме основни бъдещи икономически трендове, които ще окажат влияние върху икономическата дипломация в глобален мащаб. В тази връзка констатирахме, че тези трендове ще имат силно въздействие върху сферата на икономическата дипломация в различни измерения. Спряхме се и върху външноикономическите връзки на Република България със САЩ и Китайската народна република, както и техните релации с икономическата дипломация. Защитихме твърдението, че въпросните външноикономически връзки са от особена

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

важност за българските икономически и външнополитически интереси и те трябва да бъдат поддържани на много високо ниво. В крайна сметка авторът таи надеждата, че е успял да демонстрира, макар и в ограничен обем, силата на икономическата дипломация и нейните необятни възможности.

4. Соколов, Иван. (2021). Медицинската икономическа дипломация в пресечната зона между медицина, икономика и дипломация. – В: Българско електронно научно списание „Стопанско управление“, 2021, бр. 2, стр. 45-54. ISSN 2738-7339 НАЦИД ID №4089.

В статията накратко се спряхме върху някои основни аспекти на медицинската икономическа дипломация.

В началото разгледахме същността и основните характеристики на медицинската икономическа дипломация. Установихме, че в това обширно изследователско поле съществува все още понятийна неяснота, както и че медицинската икономическа дипломация се намира в етапа на своята първоначална консолидация.

После се спряхме върху въпроса за медицинската икономическа дипломация в различни региони и страни по света. Анализирахме развитието на медицинската икономическа дипломация в Европа, Европейския съюз, Организацията за черноморско икономическо сътрудничество, САЩ, Китайската народна република и Куба. Натъкнахме се на обстоятелството, че в различните части на планетата медицинската икономическа дипломация се намира в различен етап от своето развитие, налице са значими различия между страните и регионите, а така също и че медицинската икономическа дипломация се разглежда и интерпретира по различен начин. Стана ясно, че характерна особеност на медицинската икономическа дипломация е нейната двойствена природа – веднъж като проявление на „меката сила“ на държавата и източник на големи финансови постъпления, а друг път – като алтруистичен елемент, който гради позитивен образ на същата държава пред външния свят.

Накрая направихме опит да прогнозираме бъдещото развитие на медицинската икономическа дипломация. В този контекст изведохме шест тенденции, които очакваме да се проявят занапред в развоја на медицинската икономическа дипломация.

Можем да направим генералното заключение, че медицинската икономическа дипломация е изследователска зона с голям потенциал за развитие, където са налични голям брой слабо изучени въпроси. Очакваме също така, отделните държави и наднационалните организации, да развият с още по-високо темпо и целенасоченост дейности в обсега на медицинската икономическа дипломация.

5. Соколов, Иван. (2020). Финансови измерения на пандемията COVID-19 върху събитийния мениджмънт. – В: сп. Индуриални отношения и обществено развитие, 2020, бр. 3, с. 36-49.

ISSN 2683-0167 [online] НАЦИД ID № 3480

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР
ФИЛИАЛ - СМОЛЯН

4700 гр. Смолян, ул. Перелик № 2, тел.: +35930167761, e-mail: filial.sm@vfu.bg

В статията се описват, анализират и интерпретират финансовите измерения на пандемията свързана с COVID-19 върху сферата на събитийния мениджмънт. Изследователският интерес последователно се спира върху три проблемни кръга: Същност на събитийния мениджмънт; Настоящи финансови измерения на пандемията COVID-19 върху събитийния мениджмънт; Бъдещи финансови измерения на пандемията COVID-19 върху събитийния мениджмънт. Аргументиран с доказателства е основният извод, че пандемията COVID-19 в рамките на събитийния мениджмънт има своите безспорни финансови измерения, като последните са с подчертано неблагоприятен характер за отделните стопански единици и съвкупната икономика. Предлагат се някои мерки за намаляване на рисковете и финансовите загуби в сферата на събитийния мениджмънт свързани с разпространението на коронавируса.

Подпис: